

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Париска 16
11000 Београд

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ
ПРОЈЕКТА: „**ПРОВОКАЦИОНИЗАМ КАО МЕТОДА УМЕТНИЧКОГ
ДЕЛОВАЊА - поставка у галеријском простору**“

КАНДИДАТ: МИЛОРАД СТАЈЧИЋ

Наставно-уметничко веће Факултета ликовних уметности на седници одржаној
8.10.2020. године донело је одлуку о формирању Комисије за оцену и одбрану
докторског уметничког пројекта кандидата Јована Достанића, под називом
„**ПРОВОКАЦИОНИЗАМ КАО МЕТОДА УМЕТНИЧКОГ ДЕЛОВАЊА -
поставка у галеријском простору**“ у саставу:

1. др ум. Оливера Парлић, редовни професор ФЛУ, Београд
2. др Никола Шуица, редовни професор ФЛУ, Београд
3. др ум. Немања Николић, доцент ФЛУ, Београд
4. мр Марко Лађушић, редовни професор ФПУ, Београду
5. др ум. Здравко Јоксимовић, (ментор) редовни професор ФЛУ, Београд

Комисија Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности подноси следећи извештај:

Биографија кандидата:

Милорад Мића Стајчић је рођен 1977. године у Београду. Дипломирао је на Факултету организационих наука, на смеру информациони системи и на Факултету ликовних уметности, на смеру вајарство у класи проф. Мрђана Бајића. Оснивач је галерије *X Vitamin* у Београду.

Самостална излагања:

- 2021. „Weapon Museum”, Културни центар „Лаза Костић”, Сомбор, Србија
- 2021. „Скаламерија деликатес”, Музеј Центер, Београда, Србија
- 2020. „Lost in Translation”, Bel Art Gallery – Дунавски дијалози, Нови Сад, Србија
- 2018. „The exhibition of a Serbian artist”, Atelier 030202, Букурешт, Румунија
- 2018. „Omnipresent”, Улична галерија, Београд, Србија
- 2017. „Друга најважнија ствар“, Галерија КОНТАКТ, СКЦ Крагујевац, Србија
- 2016. „Снови залеђеног човека 2“, Културни центар Пожега, Пожега, Србија
- 2015. „Снови залеђеног човека”, ликовна галерија КЦБ, Београд, Србија
- 2013. „Интератракције”, Дом Омладине, Београд, Србија
- 2012. „Правда белог мушкарца”, галерија Дома омладине, Београд, Србија
- 2011. „Наравно да може боље”, галерија Трећи Београд, Београд, Србија
- 2010. „Контраспекција”, Уметнички центар УБСМ, Београд, Србија
- 2010. „+ПДВ”, Магацин у Краљевића Марка, Београд, Србија
- 2010. „Интеракција, провокација, комуникација”, галерија Двориште, Панчево, Србија
- 2010. „Over The Rainbow”, галерија Ремонт, Београд, Србија
- 2009. „Слобода збуњује”, Магацин у Краљевића Марка, Београд, Србија
- 2009. „Street Car performans”, Аустријски културни форум, Београд, Србија

Групна излагања (избор):

- 2021. „Аквизиције у 2021”, Музеј Центер, Београд, Србија
- 2021. „Вајари/ке Србије”, Павиљон Цвијета Зузорић, Београд, Србија
- 2019. „Аквизиције у 2018”, Музеј Центер, Београд, Србија
- 2018. „Limited”, Меморијал Надежде Петровић, галерија „Надежда Петровић”, Чачак,

Србија

2018. „La Fin et Le Dèbut“, Centre Culturel de Serbie, Париз, Француска
2016. „Belgrade to Bowie“, Музеј Југословенске кинотеке, Београд, Србија
2014. „О вредности“, Шок галерија, Нови Сад, Србија
2014. „Глад“, Културни центар Инђија, Инђија, Србија
2014. „Београд Загреб“, Библиотека Просвјета, Загреб, Хрватска
2014. „Изложба чланова УЛУС-а“, Завичајни музеј, Ровињ, Хрватска
2013. „Јаловичка ликовна колонија /2013“, Јаловик, Србија
2013. „47. Битеф, Правосудна академија, Београд, Србија
2012. „Car Art Festival“, Делфт, Холандија
2011. „За мале и велике“, Салон Музеја савремене уметности, Београд, Србија
2011. „За мале и велике“, Wita Stwosza 32, Wroclaw, Пољска
2011. „Алгебра“, ITS-Z1, Ритопек, Београд, Србија
2011. „МИКСЕР фестивал“, Житомлин, Београд, Србија
2010. „Фестивал науке и технике“, галерија Народне банке, Београд, Србија
2010. „COPY PASTE“, Магазин у Краљевића Марка, Београд, Србија
2009. „KEF 10“ – Фестивал мале електронске форме, REX, Београд, Србија
2009. „Екологија, природа, емпатија“, Галерија савремене уметности, Панчево, Србија
2007. „Бијенале проширених медија“, New Moment, Београд, Србија
2007. „INBETWEENESS“, S. Michele Complex, Рим, Италија
2006. „Прогресивне наде 1“, Галерија ХАОС, Београд, Србија
2006. „++“, арт група „Дез.орг“, галерија Звоно; Београд, Србија

Дела у јавним колекцијама:

2021. Музеј Цептер, Београд, Србија
2019. Културни центар Божидарац, Београд, Србија
2018. Музеј Цептер, Београд, Србија
2017. Студентски културни центар Крагујевац, Крагујевац, Србија
2011. Уметничка колекција Шуматовачке, Београд, Србија
2011. Студентски културни центар, Београд, Србија

Интернационални сајмови уметности:

2021. „Art Market Budapest“, Будимпешта, Мађарска
2019. „Paper Positions“, Минхен, Немачка

Предмет и циљ рада

Предмет овог докторског уметничког пројекта је специфична врста уметничког израза који није везан за медиј и ликовност у којем је реализован, већ за смер и начин свог деловања. Његове најтипичније карактеристике укључују провокативност, хумор и друштвену ангажованост. Анализирајући сопствени израз и упоређујући га са уметношћу осталих аутора сличног сензибилитета, аутор заступа гледиште да ова област није у довољној мери препозната и заступљена у литератури о савременој уметности 21 века. То је навело аутора, овог докторско-научног пројекта да, поводом проблема којим се овај рад бави, покуша да га прецизније изрази и дефинише као – Провокационизам.

Циљ овог пројекта је да скрене пажњу и јасније дефинише овај начин уметничког деловања, који се осим код аутора може пронаћи и код многих других савремених уметника, како актуелних тако и оних који већ чине део светског уметничког наслеђа.

Основне хипотезе

Аутор је најпре кренуо од хипотезе да је његов целокупан уметнички израз могуће теоретски дефинисати. Потрага за том дефиницијом му је отворила простор за дубље разумевање сопственог стваралаштва и заједничких садржалаца који чине основу његове уметничке структуре. Анализирајући дела осталих уметника аутор је дошао до нове хипотезе а то је да постоји још аутора чији радови садрже и експлоатишу сличну проблематику. Наметнула се следећа логична претпоставка тј. да мора постојати уметнички правац којем сви ови аутори, макар и несвесно, припадају. Анализом литературе (у штампаном облику и дигиталне) аутор је дошао до хипотезе да тај правац ипак није јасно дефинисан те да га је потребно појаснити и дати му незив. С обзиром да је један од заједничких садржалаца свих анализираних уметничких радова провокација (поред хумора и друштвене ангажованости) закључио је да би тај израз био идеална основа за креирање новог појма.

Методe које су примењене у истраживању

Аутор је најпре приступио **методи истраживања** на пољу сопствене досадашње уметничке продукције као и на пољу продукције других уметника за које је закључио да су довољно релевантни и интересантни за тему којом се и његова поетика и

истраживање бави. То је имало за резултат релативно велики прикупљени материјал. У следећој фази аутор се бавио **методом анализе** која му је омогућила боље сагледавање сакупљене грађе и увид у могућа правила и релације које би могле чинити окосницу пројекта. **Методом компарације** сви примери су селектовани и сврстани у одговарајуће целине, односно, области на које реферишу. Након формирања костура текста и концепта будуће изложбе са којом је овај пројекат повезан, аутор је приступио **методи елиминације** како би се материјал редуковао на репрезентативне примере који довољно квалитетно доприносе размевању теоријског контекста којим се овај пројекат бави.

На почетку текста налази се „манифест провокационизма“ који је написан у маниру уметничких манифеста покушавајући да ближе појасни и дефинише овај појам. У уводном делу је обрађен појам провокације уопште, са фокусом на ангажовану уметничку провокацију, као и појам хумора као битне компоненте. Даље, аутор се фокусира на сопствену уметничку праксу и досадашње стваралаштво дели по областима деловања, а то су: морална начела и обичаји, дозволе и забране, потрошачко друштво, новац, националне вредности и симболи, дискриминација и религија. У оквиру сваке теме аутор је најпре презентовано неколико примера других уметника, а затим неки од сопствених радова из исте области.

Фокус овог докторског ауторског текста је утицај провокативне уметности на социјално окружење као и реакције које је ова врста уметничког израза изазвала. У неколико наврата аутор је и сам имао искуство са интензивним реакцијама друштвене средине на сопствене уметничке пројекте, што је такође обрађено, као и документовано примерима из медија. Изложба која је реализована у оквиру пројекта селекцијом радова се надовезује на теоретски део.

Очекивани резултати истраживања

Пројекат покушава да скрене пажњу на специфичну уметничку провокацију као вид израза неvezано за врсту медија којим се уметник користи, да укаже на мотиве, као и на разноликост медијских изражавања ове друштвено осетљиве области и евентулане позитивне утицаје које може имати по читав друштвени систем. Аутор очекује да ће стручни и шири аудиторијум имати разумевања за намеру дефинисања новог појама и у будућности га, евентуално, прихватити као регуларан назив за овај принцип уметничке праксе.

Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат Милорада Стајчића је рад базиран на уметничком и теоријском истраживању. Резултат уметничког, практичног деловања представљен је на два изложбама: 2021. „Weapon Museum”, у културном центру „Лаза Костић” у Сомбору и 2021. „Скаламерија деликатес”, у Музеју Цептер у Београду. Обе изложбе су само наставак континуираног истраживања које кроз скулпторску праксу истражују феномен провокационизма као опсесивно лично трагање за могућностима активизма, артивизма и ангажмана уметника у указивању на одређене, осетљиве социолошке проблеме. Истовремено, кандидат промишљајући о поетикама других аутора, односно анализирајући њихове уметничке праксе позиционира сопствена интересовања креирајући тако један особен, аутентични израз. Оваквом, свеобухватном компаративном анализом основних концептуалних скулпторских проблема докторанд је успешно указао на потребу за усвајањем новог термина како би се ПРОВОКАЦИОНИЗАМ усвојио као нови „правац“ у савременој уметничкој пракси. Овим поступком докторанд је дефинисао идентитет сопственог рада. На овај начин, кандидат даје омаж појединим уметницима и њиховим провокативним радовима настављајући и сам, кроз сопствену праксу да унапређује скулпторски језик развијајући његов семантички потенцијал.

Преглед остварених резултата рада докторанда у одговарајућој области

У току докторских студија докторанд од 2016. године Милорад Стајчић је имао 7 самосталних изложби и низ колективних у оквиру којих је показао висок ниво свести о могућностима ангажованих уметничких подухвата, који се у оквиру његовог опуса сведе на саботажу, конфронтацију, дезинформацију, провокацију... Показавши изузетан сензибилитет у препознавању узрока свакодневних манипулација којима смо изложени Милорад Стајчић у својим скулптурама широм отвара простор за уметничку интерпретацију поменутих проблема присутних у савременом свету. Својим креативним решењима Милорад Стајчић дестабилизује предрасуде везане за наратив ангажоване уметности успевајући да у различитим формалним решењима, пронађе стилско јединство и препознатљив, аутентичан израз.

Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Радам на докторском уметничком пројекту кандидат Милорад Стајчић је са успехом реализовао и теоријски објединио обиман истарживачки поступак. Амбициозно замишљен и иновативно теоријски конципиран, уметнички пројекат потврђује способност кандидата да на изузетном продукцијском нивоу реализује своје скулпторске пројекте као и да супериорно теоријски образложи њихово контекстуално дискурзивно поље. Писани део, рада који прати овај пројекат, сведочи о познавању материје и референтне литературе, као и о спремности да се кроз отворену аргументацију упусти у теоријске опсервације о савременој ангажованој скулптури с краја XX и почетком XXI века. По свим параметрима, својим обимом и квалитетом, овај докторски уметнички пројекат пружа целовит и комплексан одговор на пријављену тему.

Оцена научног доприноса и критички осврт

Значај овог докторског уметничког пројекта огледа се, пре свега, у његовој идејној аутентичности. Слободном интерпретацијом, кандидат Милорад Стајчић нуди своје виђење феномена ангажоване, субверзивне скулпторске праксе. Овај комплексан докторски уметнички пројекат представља јединствено остварење у покушају да се сопствена пракса дефинише, упореди и надовеже на референтне правце из уметности сродне интересовањима докторанда Милорада Стајчића као и да се упоредном анализом редефинише лични семантички дискурс. Оваквом анализом обухваћени су многи значајни радови познатих уметника који потврђују Милорадове хипотезе да се ради о области која није довољно теоријски дефинисана и да то тек треба учинити. Стога је иновативност овог уметничког пројекта добила на значају потврђујући да се Милорад Стајчић упустио у теоријско дефинисање и обједињавање раличитих појава у јединствену концептуалну стратегију. Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта и писаног рада **„Провокационизам као метода уметничког деловања – Поставка у галеријском простору„** закључује да је кандидат Милорад Стајчић са успехом реализовао изложбу скулптура као и писани део рада који прати овај пројекат.

Закључак комисије

На основу оцене докторског уметничког пројекта „**Провокационизам као метода уметничког деловања – Поставка у галеријском простору**„ кандидата Милорада Стајчића, Комисија предлаже Наставно - уметничком већу Факултета ликовних уметности у Београду да прихвати Извештај Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта, како би се затим доставио Сенату Универзитета уметности и тако донела одлука о усвајању и одређивању датума за јавну одбрану пројекта.

др ум. Оливера Парлић, редовни професор ФЛУ, Београд

др Никола Шуица, редовни професор ФЛУ, Београд

др ум. Немања Николић, доцент ФЛУ, Београд

мр Марко Лађушић, редовни професор ФПУ, Београду

др ум. Здравко Јоксимовић, (ментор) редовни професор ФЛУ, Београд

ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Докторски уметнички пројекат кандидата Милорада Стајчића, број индекса 4613/14, послат је _____2022. године на софтверску проверу оригиналности. Извештај који садржи резултате провере оригиналности ментор је добио _____. 2022. године.

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iThenticate којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације **„ПРОВОКАЦИОНИЗАМ КАО МЕТОДА УМЕТНИЧКОГ ДЕЛОВАЊА - поставка у галеријском простору“**, аутора **Milorada Stajčića**, констатујем да утврђено подударане текста износи **1%**. Овај степен подударности последица је мањкавости софтвера (неадекватно искључивање библиографских података о коришћеној литератури), као и општих термина и података, што је у складу са чланом 9. Правилника.

На основу свега изнетог, а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторског уметничког пројекта, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

У Београду 2023. године

Ментор

др ум. Здравко Јоксимовић

редовни професор

Факултет ликовних уметности

Универзитета уметности у Београду